

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВК4. Топографія та орієнтування
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Туризм»
(назва)

за спеціальністю: 242 «Туризм і рекреація»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник:

(підпис)

О. В. Коваленко, к.пед.н., доцент
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №13 від 20.06.2024 року. Завідувач кафедри <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. В. Коваленко
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

О. М. Бакуменко
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається): к.іст.н., доцент Єпик Л. І.

(підпис)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Н. Баранік)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 24.07. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Топографія та орієнування		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»		
6.	Рівень НРК	6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом III семестру (з.ф.н.)		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) денна / заочна форма навчання		Самостійна робота денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
	III семестр (з.ф.н.)	30/2	30/-	-
10.	Мова навчання	українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Олександр Вікторович, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса:olexkovalenko@ukr.net		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна спрямована на формування у студента системи знань з основ топографії та орієнтування на місцевості, отримання практичних навичок у розв'язанні завдань пов'язаних з картографічним матеріалом, прокладанням туристичних маршрутів та орієнтуванням під час їх проходження.		
13.	Мета освітнього компонента	Полягає в набутті теоретичних знань та практичних навичок, що пов'язані з вирішенням завдань на топографічних картах, виконанні топографічного знімання території та орієнтування на місцевості.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Основи туризмознавства, Географія туризму, а також є основою для: Основи ГІС технологій в туризмі, Активний туризм.		
15.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
16.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4210		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.
ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни. Іспит.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. <i>Денна / Заочна форма навчання</i>			Рекомендована література	
	Аудиторна робота		Самост. робота		
	Лк	П.з / семін.	Лаб з.		
Тема 1. Предмет та історія розвитку топографії як науки. 1.1. Предмет, задачі, методи досліджень топографії. 1.2. Значення топографії для науки та господарства. 1.3. Історія розвитку топографії та уявлення про форму і розміри Землі. 1.4. Сучасні дані про форму та розміри Землі.	4/2	4		12/18	1, 2, 8, 10
Тема 2. Основні види місцевості та її елементи. 2.1. Характер місцевості. Типові форми рельєфу. 2.2. Грунтово-рослинний покрив. 2.3. Місцеві орієнтири.	4	4		10/19	1, 3, 4, 10

Тема 3. Топографічні карти і плани. 3.1. Основні відомості про карту і план. Масштаб. 3.2. Умовні топографічні знаки. 3.3. Рельєф і способи його зображення. 3.4. Класифікація географічних карт: за масштабом, за охопленням території, за змістом, за призначенням. 3.5. Розграфлення і номенклатура топографічних карт і планів.	4	4		10/18	1, 6, 7, 9, 10
Тема 4. Туристичні картографічні матеріали. 4.1. Історія розвитку туристичної картографії. 4.2. Мета створення, вимоги, що ставляться до туристичної карти. 4.3. Основні туристичні картографічні матеріали, географічні карти, плани лісокористування і землекористування, атласи автодоріг, карти природно-заповідних територій.	2	2		12/19	1, 2, 3, 8, 9, 10
Тема 5. Системи координат на топографічних картах. 5.1. Система координат, які застосовуються в топографії. 5.2. Компас. 5.3. Азимути і румби, зв'язок між ними. Орієнтування ліній. 5.4. Визначення абсолютних висот і перевищень точок.	4	4		10/18	2, 4, 8, 9, 10
Тема 6. Вивчення туристичного маршруту за картою. 6.1. Підбір необхідного картографічного матеріалу. 6.2. Читання карти і робота з нею: орієнтування, вимірювання відстаней, визначення перепадів висот, визначення свого місцезнаходження.	4	4		12/19	4, 6, 8, 9, 10
Тема 7. Орієнтування туристів на маршруті: 7.1. Значення вміння орієнтуватися в поході. 7.2. Орієнтування на місцевості за картою та компасом, за місцевими предметами, небесними світилами. 7.3. Організація і порядок руху по азимуту.	4	4		12/18	3, 5, 7, 10
Тема 8. Особливості руху та орієнтування в різних видах туризму. 8.1. Тактика і техніка руху груп з пішогодного та гірського туризму. 8.2. Особливості режиму, темпу, порядку руху. 8.3. Орієнтування в передгірських і гірських місцевостях. 8.4. Лижний туризм. Особливості орієнтування взимку. 8.5. Водний туризм. Порядок руху і орієнтування. 8.6. Велосипедні подорожі. Особливості орієнтування вело туристів.	4	4		12/19	1, 2, 3, 5, 9, 10
Всього за семестр	30/2	30/-		90/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час</u> <u>аудиторних занять,</u> <u>консультацій</u>)	Кількість годин денна/ заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин денна/ заочна
ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт (в тому числі на місцевості).	15/2	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами.	22/37
ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт з використанням топографічних карт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт.	23/37
ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних практичних робіт.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт.	22/37
ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних розрахункових й репродуктивних робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів та/або тез доповідей.	23/37
Всього годин		60/2		90/148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Предмет та історія розвитку топографії як науки.	5 балів / 5%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Основні види місцевості та її елементи.	5 балів / 5%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Топографічні карти і плани.	5 балів / 5%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Туристичні картографічні матеріали.	5 балів / 5%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Системи координат на топографічних картах.	5 балів / 5%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Вивчення туристичного маршруту за картою.	5 балів / 5%	До 12 тижня
8.	Практична робота 7. Орієнтування туристів на маршруті.	5 балів / 5%	До 13 тижня
9.	Практична робота 8. Особливості руху та орієнтування в різних видах туризму.	5 балів / 5%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	До 15 тижня
11.	Іспит	30 балів / 30%	В екзаменаційну сесію

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Предмет та історія розвитку топографії як науки.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 2. Основні види місцевості та її елементи.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 3. Топографічні карти і плани.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практична робота до теми 4. Туристичні картографічні матеріали.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0 балів	1-5 балів	6-10 балів	11-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 5. Системи координат на топографічних картах.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 6. Вивчення туристичного маршруту за картою.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Орієнтування туристів на маршруті.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 8. Особливості руху та орієнтування в різних видах туризму.	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0 балів	1-5 балів	6-10 балів	11-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Студент погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки.	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем.	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

1. Бондаренко Е. Л., Остроух В. І., Шевченко В. О. Топографія з основами геодезії / методичні вказівки до виконання практичних робіт для студентів географічного факультету. Вінниця : ДП «ДКФ», 2016. 48 с.
2. Геодезія. Частина перша. Топографія: навч. посібник / А. Л. Островський, О. І. Мороз та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 440 с.
3. Топографія з основами геодезії: підручник / за ред. А. П. Божок, А. М. Молочка. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2018. 304 с.
4. Божок А. П. Топографія з основами геодезії: підручник. Київ : Вища школа, 2015. 275 с.
5. Пастух В. В., Виноградов Г. Ф. Основи топографії: підручник. Київ: ВЦ 7 «Київський університет», 2018. 372 с.
6. Сливка Р. Р., Гілецький Й. Р., Богович М. М. Географія: довідник. Харків : Веста, 2018. 478 с.
7. Спортивне орієнтування. Поняття про спортивне орієнтування. Основи топографії. Початковий рівень: Навчально-методичний посібник / Укл. Т. М. Жиленко. Запоріжжя: КЗ «ЗОЦТКУМ» ЗОР, 2019. 188 с.
8. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. Спортивний туризм: навч. посібник: у 2 ч. Львів: ЛДУФК, 2019. 254 с.
9. Фокін С. П. Туризмологічні аспекти спортивного туризму та орієнтування. Науковий вісник ІМВ НАУ. зб. наук. ст. Київ: НАУ-друк, 2019. Вип. 1. С. 222-228.
10. Шмаль С. Г. Військова топографія: підруч. для слухачів і курсантів вищ. військ. навч. закл. Київ : Вид. Паливода А. В., 2019. 280 с.

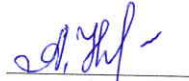
6.2. Інші джерела

- Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>
- Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.world-tourism.org
- Інформаційний розділ з туризму в Internet [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.travel.net
- Інтерактивна туристична карта [Електронний ресурс] – Режим доступу - <https://magneticonemt.com/interaktyvna-turystychna-karta/>
- Військова топографія [Електронний ресурс] – Режим доступу - <https://studfile.net/preview/5375552/>

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ТОПОГРАФІЯ ТА ОРІЄНТУВАННЯ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП «Туризм»:

(підпис)

Новікова А. В.
(ПІП)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

(підпис)

Спик Л. І.
(ПІП)